

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(вибіркова навчальна дисципліна)

Статистика суб'єктів підприємницької діяльності

Освітньо-професійна програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Освітній ступінь Бакалавр

Розробник:

Алла РУДИЧ, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к.е.н., доцент

Гарант:

Людмила ЯЛОВЕГА, професор кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент

Полтава
2022 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробників

Назва навчальної дисципліни	Статистика суб'єктів підприємницької діяльності
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова компонента ОПП
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Рудич Алла, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к.е.н., доцент. Контакти: каб. 13 (корпус факультету обліку та фінансів), тел. +38093-967-61-77 e-mail: alla.rudych@pdaa.edu.ua . Сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/rudych-alla-ivanivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність Освітня програма	071 Облік і оподаткування ОП Облік і оподаткування
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Дисципліни, які передують вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: економічна теорія, статистика, бухгалтерський облік.

Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни: формування знань щодо методів збирання, оброблення та аналізу інформації про соціально-економічні явища і процеси, засвоєння студентами теорії та методів економічного дослідження, отримання компетентностей про основні показники діяльності підприємства та їх взаємозв'язки, набуття практичних навичок здійснення розрахунків, наукового оформлення результатів дослідження та обґрунтування внесених управлінських рішень.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення принципів організації статистичних спостережень, методики розрахунків показників статистичного аналізу соціально-економічних явищ і процесів; набуття вмінь і навичок аналізу, виявлення резервів підвищення ефективності виробництва, конкурентоспроможності продукції та послуг на основі запровадження інновацій, ефективних форм господарювання і управління, кон'юнктури ринку.

Компетентності:

інтегральна – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

загальні:

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

спеціальні (фахові):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці;

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування

Програмні результати навчання:

ПРО1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРО2. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та

статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР14. Вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії.

ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
1. Предмет, методи та завдання статистики СПД	12	2	2	8	8	–	–	8
2. Інформаційне забезпечення статистики СПД. Статистичні реєстри та звітність	16	2	4	10	12	2	–	10
3. Статистика землекористування і земельного фонду	18	2	4	12	12	–	2	10
4. Статистика засобів виробництва	14	2	2	10	8	–	–	8
5. Статистика персоналу підприємств	12	2	2	8	8	–	–	8
6. Статистика виробництва продукції	18	2	4	12	12	2	–	10
7. Статистика результатів та ефективності діяльності підприємств	16	2	4	10	10	–	–	10
8. Статистика ринкової кон'юнктури	14	2	2	10	10	–	–	10
Індивідуальні завдання (контрольна робота)	–	–	–	–	40	–	–	40
Усього годин	120	16	24	80	120	4	2	114

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	тести	Виконання завдань самостійної роботи		
			практичні завдання / контрольна робота	ведення глосарію	
денна форма					
ПР01	8	6	7	4	25
ПР02	7	6	8	4	25
ПР14	8	6	7	4	25
ПР15	7	6	8	4	25
Разом	30	24	30	16	100
заочна форма					
ПР01	5	6	10	4	25
ПР02	5	6	10	4	25
ПР14	5	6	10	4	25
ПР15	5	6	10	4	25
Разом	20	24	40	16	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	тести	виконання завдань самостійної роботи		
			практичні завдання	ведення глосарію	
денна форма навчання					
1. Предмет, методи та завдання статистики СПД	–	3	–	2	5
2. Інформаційне забезпечення статистики СПД. Статистичні реєстри та звітність	5	3	–	2	10
3. Статистика землекористування і земельного фонду	5	3	5	2	15
4. Статистика засобів виробництва	5	3	5	2	15
5. Статистика персоналу підприємств		3	5	2	10
6. Статистика виробництва продукції	5	3	5	2	15
7. Статистика результатів та ефективності діяльності підприємств	5	3	5	2	15
8. Статистика ринкової кон'юнктури	5	3	5	2	15
Разом	30	24	30	16	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	тести	виконання завдань самостійної роботи		
			практичні завдання	ведення глосарію	
заочна форма навчання					
1. Предмет, методи та завдання статистики СПД	–			2	2
2. Інформаційне забезпечення статистики СПД. Статистичні реєстри та звітність	–			2	2
3. Статистика землекористування і земельного фонду	–			2	2
4. Статистика засобів виробництва	–			2	2
5. Статистика персоналу підприємств	–			2	2
6. Статистика виробництва продукції	20			2	22
7. Статистика результатів та ефективності діяльності підприємств	–			2	2
8. Статистика ринкової кон'юнктури	–	24		2	26
Контрольна робота	–	–	40	–	40
Разом	20	24	40	16	100

Критерії та шкала оцінювання виконання вправ на практичних заняттях та виконанні самостійних завдань (окремо по кожному завданню)

Бали	Критерії оцінювання
5	<p>При виконанні завдання розрахунки виконані без помилок, висновки розкривають сутність аналізованих явищ і процесів. Здобувач проявив високий рівень: - знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;</p> <ul style="list-style-type: none"> - розуміє місце і значення облікової, аналітичної, контрольної та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем економічної відповідальності підприємств; - застосування економіко-математичних методів та володіє загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.
4	<p>Завдання в цілому виконано успішно – розрахунки виконані без помилок або з незначними помилками, у висновках допущені незначні неточності та/або не висвітлені окремі аспекти дослідження. Здобувач проявив достатній рівень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; - розуміння місця і значення облікової, аналітичної, контрольної та статистичної систем в інформаційному забезпеченні обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем економічної відповідальності підприємств; - практичного застосування економіко-математичних методів та володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.
3	<p>При виконанні завдання допущені принципові помилки у розрахунках та/ або у висновках системного, теоретичного, методичного характеру. Здобувач вищої освіти проявив задовільний рівень: - знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;</p> <ul style="list-style-type: none"> - розуміння місця і значення облікової, аналітичної, контрольної та статистичної систем в інформаційному забезпеченні обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем економічної відповідальності підприємств; - практичного застосування економіко-математичних методів та володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.
2	<p>Завдання виконано менш ніж на 60%. Допущені принципові помилки у розрахунках та/ або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив низький рівень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків економічних систем; - розуміння місця і значення облікової, аналітичної, контрольної та статистичної систем в інформаційному забезпеченні обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем економічної відповідальності підприємств; - практичного застосування економіко-математичних методів та володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.
1-0	<p>Відсутність виконаного завдання або завдання виконано менш ніж на 30%. Допущені принципові помилки у розрахунках та/ або відповідях. Здобувач вищої освіти показав незадовільний рівень знань і практичних навичок, не проявив оволодіння програмними результатами навчання.</p>

Критерії та шкала оцінювання розв'язування тестів

Бали	% кількості правильних відповідей	Критерії оцінювання
20-24	90,0-100,0	<p>Здобувач проявив високий (відмінний) рівень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між явищами на різних рівнях економічних систем; - розуміє місце і значення облікової, аналітичної, контрольної та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем економічної відповідальності підприємств; - застосування економіко-математичних методів та володіє загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і процесів на підприємстві.
16-19	80,0-89,0	<p>Здобувач вищої освіти проявив досить високий (добрий) рівень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між явищами на різних рівнях економічних систем; - розуміє місце і значення облікової, аналітичної, контрольної та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем економічної відповідальності підприємств; - застосування економіко-математичних методів та володіє загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і процесів на підприємстві.
11-15	60,0-79,0	<p>Здобувач вищої освіти проявив задовільний рівень знань та навичок розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між явищами на різних рівнях економічних систем; місце і значення облікової, аналітичної, контрольної та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем економічної відповідальності підприємств; застосування економіко-математичних, загальнонаукових та спеціальних методів дослідження соціально-економічних явищ і процесів на підприємстві.</p>
6-10	40,0-59,0	<p>Здобувач вищої освіти проявив недостатній рівень знань та навичок розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між явищами на різних рівнях економічних систем; місце і значення облікової, аналітичної, контрольної та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем економічної відповідальності підприємств; застосування економіко-математичних, загальнонаукових та спеціальних методів дослідження соціально-економічних явищ і процесів на підприємстві.</p>
2-5	20,0-39,0	<p>Здобувач вищої освіти проявив незадовільний рівень знань та навичок розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між явищами на різних рівнях економічних систем; місце і значення облікової, аналітичної, контрольної та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем економічної відповідальності підприємств; застосування економіко-математичних, загальнонаукових та спеціальних методів дослідження соціально-економічних явищ і процесів на підприємстві.</p>

Бали	% кількості правильних відповідей	Критерії оцінювання
		спеціальних методів дослідження соціально-економічних явищ і процесів на підприємстві.
0-1	0-19,0	Здобувач вищої освіти не проявив оволодіння програмними результатами навчання.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за ведення глосарію

Бали	Критерії оцінювання
1	Наявний словник, що повністю розкриває категорій Статистики. Матеріал поданий з виділенням і систематизацією головного, розкриттям сутності предмета, законспектовані усі теми, категорії, визначення. Здобувач вищої освіти проявив високий (відмінний) рівень знань та навичок розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між явищами на різних рівнях економічних систем; місце і значення облікової, аналітичної, контрольної та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем економічної відповідальності підприємств; застосування економіко-математичних, загальнонаукових та спеціальних методів дослідження соціально-економічних явищ і процесів на підприємстві.
2	Здобувач вищої освіти проявив добрий рівень розуміння застосування економіко-математичних методів для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних; застосування економіко-математичних, загальнонаукових та спеціальних методів дослідження соціально-економічних явищ і процесів на підприємстві.
0	Законспектовано не менш ніж 30% матеріалу, що не дозволяє повністю зрозуміти сутність та основні особливості статистичної науки. Здобувач вищої освіти проявив незадовільний рівень знань розуміння застосування економіко-математичних методів для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних; застосування економіко-математичних, загальнонаукових та спеціальних методів дослідження соціально-економічних явищ і процесів на підприємстві.
	Відсутній конспект

Критерії та шкала оцінювання виконання контрольної роботи здобувачами вищої освіти заочної форми навчання

Завдання/ розділи	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне	0	Відсутність конспекту-відповіді.
	1-4	Показано досить низький рівень теоретичних знань. У відповіді наведена застаріла інформація (щодо форм звітності, назви показників, років у прикладах тощо).
	5-8	Показано достатній рівень теоретичних знань. У відповіді досить повно розкрито питання, відсутня застаріла інформація, проте матеріал подається без критичної оцінки, не виділені проблемні питання.
	8-10	Показано всебічні, систематичні, глибокі знання матеріалу. Матеріал подано з виділенням і систематизацією головного,

Завдання/ розділи	Кількість балів	Критерії оцінювання
		розкриттям суті та критичною оцінкою висвітлення питання у науковій та навчальній літературі.
Практичні розрахунки	0	Відсутність розрахунків по конкретному дослідженню.
	4	Допущені принципові помилки у розрахунках та/ або у висновках, застосовано не всі статистичні методики.
	7	Допущено незначні помилки у розрахунках або у висновках, які виправлені після рецензування.
	20	Розрахунки виконані без помилок, у висновках проявлено вміння виявляти та пояснювати тенденції явищ і процесів.
Оформлен- ня роботи	1-10	Оцінюється дотримання окремих правил оформлення роботи, наведених у методичних рекомендаціях.
Разом	1-40	Робота може бути повернута на доопрацювання у разі невідповідності вимогам.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Є можливість визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті якщо ці результати отримані перед опануванням даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, презентації лекцій.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Рудич А. І. Статистика: навч. посібник. Полтава: РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
2. Гаркуша Н. М., Польова Т. В. Соціально-економічна статистика : навч. посібник. 3-тє вид., випр. і доп. Харків: Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. 2013. 374 с.

Допоміжні

1. Гончар О. В. Забезпечення якості статистичної інформації: методологія та організація : монографія. Київ: Формат, 2018. 369 с.
2. Кондратьєв А. Ю. Суб'єкти адміністративно-правового регулювання державної статистики в Україні. Право і суспільство. 2019. № 1. С. 118-123. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pis_2014_1_25.pdf (дата звернення: 10.08.2020).
3. Матковський С. О., Гринькевич О. С., Сорочак О. З. Статистика підприємств : навч. посібник. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Алерта, 2013. 557 с.
4. Момотюк Л. Є. Статистика фінансів: методологія та практика : монографія. Київ Нац. акад. статистики, обліку та аудиту, 2013. 429 с.
5. Мормоза А. Т. Економічна статистика: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 602 с.
6. Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 р. № 2614-ХІІ / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12> (дата звернення: 10.08.2021).
7. Солодухін С. В., Ісаєнко О. М., Хорошун В. В. Методи економіко-статистичних досліджень : навч. посібн. ВНЗ. Запоріжжя : Запоріз. держ. інж. акад. 2015. 132 с.
8. Ткач Є. І., Сторожук В. П. Загальна теорія статистики: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 442 с.
9. Чекотовський Е. В. Статистичні методи на основі Microsoft Excel 2018: навч. посібник. Київ : Знання, 2018. 408 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Веб-сторінка Верховної Ради України. URL : <http://www.rada.gov.ua>
2. Веб-сторінка Міністерства економіки України URL : <http://www.me.gov.ua>
3. Веб-сторінка Кабінету Міністрів України URL : <http://www.kmu.gov.ua>
4. Веб-сторінка Державна служба статистики України URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Веб-сторінка Міністерства зайнятості та соціальної політики URL : <http://www.mlsp.gov.ua>
6. Веб-сторінка Національного банку України URL : <http://www.bank.gov.ua>
7. Веб-сторінка Міністерства фінансів України URL : <http://www.minfin.gov.ua>
8. Закон «Про державну статистику України» № 2615-ХІІ від 17.09.92, ВВР, 1992, № 43, в редакції від 17.09. 1992 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12#Text>
9. Закон України «Про інформацію» № 2658-ХІІ від 02.10.92, ВВР, 1992, № 48, ст.651} URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>